

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัยได้รวบรวมค้นคว้าการจัดการศึกษาของเทศบาลในด้าน ประวัติ การบริหารการศึกษา การเงินงบประมาณ การวางโครงการศึกษา จากหนังสือและเอกสาร อ้างอิง รวมทั้งการวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร และครูใหญ่ ระดับประถมศึกษาของเทศบาล

ประชากร

ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อขอทราบรายชื่อ และจำนวนโรงเรียนเทศบาลนครกรุงเทพ จากแผนกโรงเรียนในกองการศึกษาเทศบาลนครกรุงเทพ รวมทั้งรายชื่อศึกษาธิการแขวงและ หัวหน้าแผนกจากกองการศึกษา ประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลนคร กรุงเทพ มีจำนวนโรงเรียน 96 โรงเรียน แบ่งออกได้ตามแขวงดังนี้

แขวงบางนา	18	โรงเรียน
แขวงคูสิต	13	โรงเรียน
แขวงยานนาวา	14	โรงเรียน
แขวงพระนคร	11	โรงเรียน
แขวงพระโขนง	9	โรงเรียน
แขวงปทุมวัน	8	โรงเรียน
แขวงพญาไท	7	โรงเรียน
แขวงบางรัก	5	โรงเรียน
แขวงป้อมปราบ	4	โรงเรียน
แขวงสัมพันธวงศ์	3	โรงเรียน
แขวงบางเขน	3	โรงเรียน
แขวงสามเสน	1	โรงเรียน

ประชากรตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นผู้บริหารการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งแบ่งการบริหารการศึกษาเป็น 12 แขวงการศึกษา มีศึกษาธิการแขวงทำหน้าที่บริหารงาน และผู้บริหารงานในกองการศึกษาของเทศบาลคือหัวหน้าแผนกธุรการ แผนกโรงเรียน แผนก นิเทศการศึกษา แผนกส่งเสริมอาชีวศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถาม

1. การสร้างแบบสอบถามความเข้าใจในการบริหารการศึกษาของเทศบาล ได้จากการศึกษาหลักการบริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการบริหารโรงเรียนและงานในหน้าที่ครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา จากการอ่านหนังสือและเอกสาร ตลอดจนวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ศึกษาธิการแขวงและหัวหน้าแผนกในกองการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ
2. หลักเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถาม
  - 2.1 ในแบบสอบถามมีคำถามที่ตรวจสอบ (Check) คำตอบที่ครูใหญ่ตอบคำถาม
  - 2.2 ลักษณะของคำถามเป็นการเติมข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเท็จจริงต่าง ๆ
  - 2.3 ลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นการให้ค่าน้ำหนัก (Rating Scale) เกี่ยวกับปัญหาที่ครูใหญ่ประสบในการบริหารโรงเรียน
  - 2.4 ภาษาที่ใช้ในคำถามเป็นภาษาที่กระชับและสามารถสื่อความหมาย เพื่อให้คำตอบที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงให้มากที่สุด
3. การทดสอบแบบสอบถาม เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้วให้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบกับครูใหญ่ในโรงเรียนเทศบาล 9 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จากครูใหญ่ 96 โรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้แบบสอบถามที่ใช้ได้ผลดี ผู้ตอบมีความเข้าใจคำถามแต่ละข้อถูกต้องชัดเจน เพื่อหาข้อบกพร่องของคำถามและ

ภาษาที่ใช้เมื่อทดสอบแล้วได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น แล้วจึงดำเนินการแจกแบบสอบถามไปให้ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล

แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยศึกษาระเบียบการปฏิบัติงานตามระบบการบริหารการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ ได้นำมาดัดแปลงให้เหมาะสมเป็นแบบสัมภาษณ์โดยใช้หลักและวิธีการสัมภาษณ์ของ USOM

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดในเรื่องโรงเรียนและครูใหญ่
- ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการวางโครงการ การเงิน การจัดโรงเรียน การประชุมครู การนิเทศก์ การสอน การประเมินผล การติดต่อกับผู้ปกครอง การควบคุมการทำงานของครู
- ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา, อุปสรรคและความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน
- ครูใหญ่ให้ค่าน้ำหนักว่าปัญหาต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นนั้น ครูใหญ่ประสบมากที่สุด ประสบน้อย ประสบพอควร หรือไม่ประสบเลย
  - ครูใหญ่เติมข้อความในแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน เช่น การขอความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ ศึกษาธิการแขวง ผู้บริหารการศึกษา ในระดับกรมกองเจ้าสังกัด

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย

1. ความคิดเห็นในการจัดการบริหารการศึกษา
2. ความคิดเห็นในเรื่องรายละเอียดในการดำเนินงานด้านบริหารการศึกษา
3. ความคิดเห็นในเรื่องการอบรมและสัมมนาความรู้ด้านบริหารการศึกษา
4. ความคิดเห็นในการขอความช่วยเหลือจากกองการศึกษาของเทศบาล
5. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการบริหารการศึกษา
6. รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ให้การสัมภาษณ์
7. ความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมีจดหมายผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพมหานคร ไปยังศึกษานิเทศก์แขวงต่าง ๆ
  2. การรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากศึกษานิเทศก์แขวงและโรงเรียนด้วยตนเอง
  3. การสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์แขวงและหัวหน้าแผนกสังกัดกองการศึกษาของเทศบาลด้วยตนเอง
- ความเชื่อถือได้ของข้อมูล แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ประเภทของข้อมูล	จำนวน	ได้รับคำตอบ	ร้อยละ
แบบสอบถาม	87	79	90.80
แบบสัมภาษณ์	16	14	87.50

การเสนอข้อมูล

การเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลนครกรุงเทพมหานคร และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาของเทศบาล ได้พิจารณาเป็นคำตอบ เป็นเรื่อง และเป็นข้อ ๆ ว่า เรื่องไหน ข้อไหน ควรจะเสนอรวมเป็นตารางเดียวกัน เรื่องใด ข้อใด ควรจะเสนอแยกตารางกัน และยึดหัวข้อที่วางไว้ในสารบัญเรื่องเป็นหลักประกอบในการพิจารณาด้วย

แบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพของโรงเรียน และครูใหญ่นำเสนอข้อมูลเป็นคำบรรยาย แสดงค่าสถิติต่าง ๆ เป็นจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

หาอัตราส่วนครู : นักเรียน โดยใช้ตารางการกระจาย (Two way distribution)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการบริหาร และการปฏิบัติงานในโรงเรียน เสนอในรูปตาราง แสดงความถี่ จำนวนร้อยละ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลที่แสดงปัญหาอุปสรรคและความต้องการความช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน เสนอในรูปตาราง การให้ค่าน้ำหนัก และคำบรรยายที่รวบรวมจากคำตอบในแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

เสนอข้อมูลโดยรวมรวมเสนอเป็นคำบรรยาย การให้ค่าน้ำหนัก และแสดงจำนวนร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แล้วให้นำมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเบื้องต้นดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ต้องการหาค่าเฉลี่ยของห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนในรัฐศูทร¹

$$\bar{X} = X_0 + i \frac{\sum fX}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, พ.ศ. 2508), หน้า 39 , 40 .

X_0	=	มัธยิมสมมติ
i	=	อันตรภาคชั้น
ΣfX^i	=	ผลบวกของผลคูณระหว่างจุดกกลางกับความถี่ของ คะแนนแต่ละชั้น
N	=	จำนวนคะแนนทั้งหมด
S.D.	=	$i \sqrt{\frac{\Sigma fX^2}{N} - \left(\frac{\Sigma fX}{N}\right)^2}$
S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
i	=	อันตรภาคชั้น
ΣfX^2	=	ผลบวกของผลคูณระหว่างจุดกกลางกำลังสองกับความถี่ของคะแนนแต่ละชั้น
$(\Sigma fX)^2$	=	ผลบวกของผลคูณระหว่างจุดกกลางกับความถี่ของ คะแนนแต่ละชั้นยกกำลังสอง
N	=	จำนวนคะแนนทั้งหมด

2. ข้อมูลที่ต้องการทราบอัตราส่วนครู : นักเรียน ทำตาราง
Two way distribution²

3. การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนที่ไม่ได้จัดเป็นหมวดหมู่
ไขว้สูตร³

²Ibid., P. 92.

³Ibid., P. 37.

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\Sigma X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้ง } N \text{ จำนวน}$$

$$N = \text{จำนวนคะแนนทั้งหมด}$$

4. ข้อมูลที่เป็นปริมาณ พิจารณาว่ามากน้อยเพียงใด แสดงค่าปริมาณเป็นร้อยละ
5. ข้อมูลที่ต้องการทราบค่าน้ำหนัก ให้ค่าน้ำหนัก (Rating Scale) เรียงลำดับ โดยให้คะแนน 4, 3, 2, 1
6. รวบรวมคำตอบของครูใหญ่ในเรื่องความต้องการความช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน
7. รวบรวมคำตอบของประชากรที่ตอบแบบสัมภาษณ์

สรุป

ข้อมูลในการวิจัยได้จากครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลนครกรุงเทพ 79 โรงเรียนและ
ผู้บริหารการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ 14 คน

เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความเข้าใจในการบริหาร
การศึกษากับแบบสัมภาษณ์ความเห็นในการบริหารการศึกษา แบบสอบถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับ
สภาพของโรงเรียนและผู้ตอบ การบริหารงานโรงเรียนเทศบาล ปัญหาอุปสรรคและความ
คิดเห็นในการปฏิบัติงาน เมื่อได้ปรับปรุงแบบสอบถามให้ดีขึ้นแล้วจึงนำไปแจกครูใหญ่โรงเรียน
เทศบาลที่สำนักศึกษาธิการแขวงและรับกลับคืนด้วยตนเอง แบบสัมภาษณ์ รวบรวมการปฏิบัติ
งานของกองการศึกษา เทศบาลนครกรุงเทพ กัดแปลงตามวิธีการสัมภาษณ์ของ USOM
สัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา คือหัวหน้าแผนกและศึกษาธิการแขวง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติเบื้องต้นเสนอเป็นตารางแสดงจำนวน และ
ร้อยละ หาค่าเฉลี่ย S.D. ตารางการกระจุกกระจาย และ Rating Scale ตาม
ความเหมาะสม